ZONEN FOR NÆRMESTE UDVIKLING

1 Definition

Zonen for nærmeste udvikling er et centralt begreb i Vygotskys sociokulturelle læringssyn (Vygotsky, 1978). Zonen beskriver spændet mellem det, eleven allerede mestrer selvstændigt, og det, eleven kan lykkes med gennem støtte og samspil med andre.

Begrebet bygger på en forståelse af læring som noget, der udvikles gennem deltagelse i sociale, kulturelle og sproglige fællesskaber.

2 Hvad betyder det i praksis?

I undervisningen betyder det, at elever skal møde faglige udfordringer, som bringer dem videre fra det, de allerede kan, samtidig med at de får den støtte, der gør deltagelse mulig.

Støtten kan komme fra læreren, andre elever, materialer og undervisningens organisering, og den kan justeres i takt med elevens udvikling. Zonen er dermed dynamisk og afhængig af både eleven, situationen og de muligheder for deltagelse, som undervisningen skaber.

3 Zonen for nærmeste udvikling og sprogmodighed

I arbejdet med sprogmodighed er zonen relevant, fordi elever ikke behøver at mestre sproget fuldt ud for at deltage. De kan udvikle sprog og faglig forståelse gennem deltagelsen, når de får mulighed for at afprøve formuleringer og bruge sproget med relevant støtte.

Erfaringer med at kunne lykkes med støtte kan gradvist åbne for mere selvstændig sproglig deltagelse.

4 Det er ikke …

- faste udviklingstrin
- læring som individuel modning
- opgaver uden passende udfordring
- støtte, der overtager opgaven
- krav om mestring før deltagelse.

5 I praksis kan det se sådan ud

- fælles undersøgelser og dialoger
- makkerarbejde og samarbejde
- modellering af fagligt sprog
- stilladserede aktiviteter
- spørgsmål og feedback undervejs
- gradvis overdragelse af ansvar.

6 Kobling til bogens arbejde med sprogmodighed

Zonen for nærmeste udvikling understøtter bogens blik på sprogmodighed som noget, der udvikles i samspillet mellem elev, undervisning og fællesskab.

Trygge deltagelsesformer, sproglige ressourcer, kropslige erfaringer samt stilladsering og støtte kan på forskellige måder skabe muligheder for, at elever deltager med det, de allerede kan, samtidig med at de udfordres til at tage næste skridt.

7 Centrale begreber

- Nærmeste udviklingszone
- Deltagelse
- Stilladsering
- Samspil
- Støtte
- Progression
- Sprogmodighed

8 Teoretiske rødder

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes* (Cole, M., John-Steiner, V., Scribner, S. & Souberman, E. red.). Harvard University Press.

9 Videre læsning

Gibbons, P. (2016). *Styrk sproget, styrk læringen: Sproglig udvikling og stilladsering i flersprogede klasserum*. Samfundslitteratur.